Українська економіка і політика на тлі «кривої Лаффера»: вгору сходами, що ведуть вниз

Читать на русском

Українська економіка і політика на тлі «кривої Лаффера»: вгору сходами, що ведуть вниз

Комітет з фінансів, податкової та митної політики підтримав до другого читання законопроєкт № 11416д про суттєве зростання податків. Передусім йдеться про збільшення військового збору з 1,5% до 5%; впровадження військового збору для ФОПів; встановлення 50% податку для банків тощо.

Такі алармові заходи начебто тимчасові і діятимуть винятково до завершення воєнного стану. Нове оподаткування має бути впроваджене з 1 жовтня в разі ухвалення законопроєкту в цілому як закону.

Чи все врахували нардепи, голосуючи за цей далеко непопулярний в суспільстві законопроєкт? Свого часу американським економістом Артуром Лаффером був сформульований закон залежності суми податкових надходжень від ставки оподаткування. Цей закон добре ілюструє крива Лаффера, яку подає Вікіпедія.

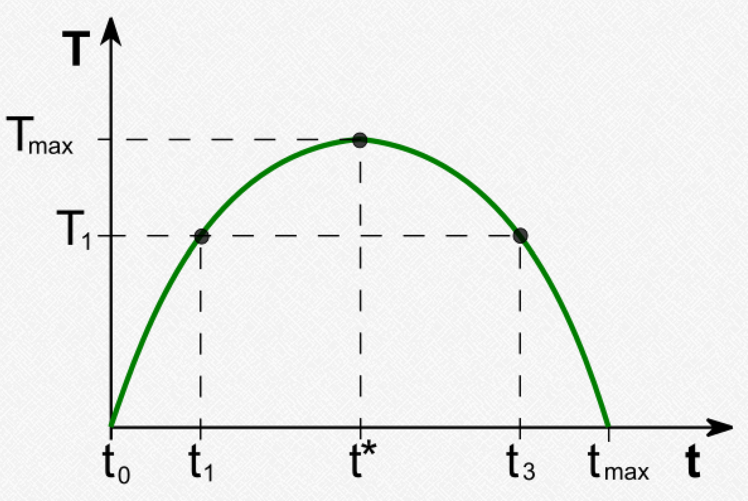

Збільшення податкової ставки спочатку призводить до збільшення бюджетних доходів від податків, але після певного рівня призводить до падіння. T → дохід державного бюджету; t → податкова ставка; t* → податкова ставка, яка максимізує дохід для бюджету; ставки t1 і t3 дають однакові бюджетні надходження.

Довідка з Вікіпедії: «Високі податки звужують базу оподаткування і доходи держбюджету, призводять до тінізації економіки. Конфіскація у платника податків значної частки доходу є межею, за якою зникають стимули до підприємництва, розширення виробництва. Високий рівень оподаткування призводить до тінізації економіки. Високий рівень примусової конфіскації доходів в економіці через оподаткування призводить до виникнення «податкової пастки»: бажання уряду зібрати більше податків вбиває підприємницьку активність, що призводить до зниження податкових надходжень».

Полемізуючи з ринковими фундаменталістами, доктор фізико-математичних наук Леонід Шульман ще на початку 2000-х популярно роз'яснював широкому загалові, що відбувається з економікою держави, коли збільшувати відсоток оподаткування.

На прикладі «кривої Лаффера» учений демонстрував, що сума податкових надходжень спершу зростає (нижня гілка графіка), але водночас сповільнюється зростання виробництва, бо чим більше податків стягує держава, тим менше залишається коштів у підприємців для нових інвестицій. Безумовно, коли держава не проїдає всі податкові надходження, а частково інвестує їх в економіку, то економічний розвиток може навіть прискорюватися.

Однак при збільшенні ставки оподаткування рано чи пізно настає момент при якому зростання податкових надходжень припиняється. Подальше збільшення ставки оподаткування (верхня гілка «кривої Лаффера») призводить до зменшення надходжень, згортається виробництво, зростають ціни, збільшується інфляція. Країна занурюється в глибоку економічну кризу.

Команда Рональда Рейгана була переконана, що американська економіка перебуває на верхній гілці кривої Лаффера, тому зниження ставки оподаткування перекине економіку на нижню гілку. Водночас, побоюючись зменшення податкових надходжень, Рейган збільшив банківський процент. Позитивний ефект від зниження податків було перекрито негативним ефектом від збільшення банківського процента. Інфляція сповільнилася, але пожвавлення економіки не відбулося. Рейган був змушений вдатися до збільшення військових витрат і дефіциту бюджету.

У своїх публікаціях Леонід Шульман наголошував, що розвиток повоєнної Європи став яскравим підтвердженням ефективності економічної політики дирижизму, тобто економічного розвитку при сприянні та під керівництвом держави.

Саме завдяки дирижизму Франція Шарля де Голя, Німеччина Людвига Ерхарда, Японія, Південна Корея і Тайвань стали передовими країнами. Саме завдяки дирижизму Франклін Рузвельт зумів подолати кризу 30-х років у США. Американський президент не провадив націоналізацію, але взяв під контроль держави банки, практично знищив сферу фінансових махінацій, за державний кошт впровадив громадські роботи і збільшив фінансування державних замовлень на зброю та оборону загалом. За сім років криза була подолана. Але в США не було війни…

30 квітня 2019 року, вже після перемоги Володимира Зеленського на президентських виборах, його медіабізнес-партнер, співвласник «Кварталу 95» Борис Шефір в інтерв'ю «Детектор медіа» заявив:

«У нас у передвиборчій програмі написано, що якщо прибрати людей, які матеріально зацікавлені у війні, вона закінчиться. Колишній президент та його оточення були зацікавлені у продовженні війни. Ми їх прибрали, і я певен, що вона затихне. Війна перестане приносити прибуток… Їм (росіянам. – О. Р.) що, подобається воювати? Ви думаєте, Путін – маніяк, який любить постріляти у живих людей? Він що, псих? Він розумна людина. Так, він має імперські амбіції. Але ж можна домовитися… Дуже важливим є бажання хоча б однієї сторони, інакше для світу немає перспектив».

Політична наївність чи дрімучий непрофесіоналізм?

Сьогодні в Україні для відновлення безпеки й миру треба здолати ще й політичну кризу, яка підриває стійкість держави, заохочує ворогів і перешкоджає розробляти ефективну стратегію перемоги. А ще треба відновити єдність суспільства. Визнаймо: Україна нині по суті розділена навпіл: одна частина воює, інша – «відтягується». Найгірше, що влада належить до іншої, до другої половини. І наче переживає «останній день Помпеї». Хто у переважній більшості «білобілетники»? Помовчимо. Працюють нічні клуби, з яких уранці виходять міцної статури молодики – «ухилянти» й «мажоріки». Поліція відпочиває?

Чи все в Україні для фронту? Чи все в Україні для перемоги?.. Чому відсутні черги до ТЦК? Чому чинний український уряд досі не скористався досвідом не лише совєтського, але й американського чи англійського агітпропу часів Другої світової війни? Невже в нас бракує художників-плакатистів, спроможних мобілізувати свій талант для захисту Вітчизни? Невже Українська держава неспроможна організувати тиражування агітаційних матеріалів, потрібних і для фронту, і для тилу? Натомість держава принижує солдатів і генералів, порушує кримінальні справи проти героїв війни. Де соціальний захист ветеранів?

Коментар у соцмережі: «У перші дні війни хлопчина пішов добровольцем, збив сушку, навіть з марафону в нього брали інтерв'ю… командування обіцяло винагороду… натомість переведення в штурмовики і в першому ж великому контрнаступі 23-го загинув… мама вже рік б'ється за сина… документи в ТЦК за звичаєм зникли, виплати немає…».

До розширення рекрутингового резерву ЗСУ має бути залучене все суспільство. Дискусія має бути не про вік солдата, а про те, як його готувати. На жаль, часом складається враження, що державі глибоко начхати на своїх громадян…

Існування зброї уможливлює виживання держав і націй. Відсутність зброї передбачає ліквідацію суверенності. Сьогодні ми в цьому переконуємось. Згадалась саркастична репліка представника Президента України у Верховній Раді В. Веніславського, кинута в парламенті 16 лютого 2022 року, акурат за тиждень до початку війни: «Останніми днями, останніми тижнями в медійному просторі від наших політичних колег, які називають себе політичною опозицією, дуже часто лунають заклики про необхідність термінового збільшення фінансування Збройних Сил України, про необхідність виділення чергових 50 мільярдів на сферу безпеки і оборони… Але ми закликаємо в День єдності не перетворювати заклики на політичні спекуляції».

Як мовиться, приїхали. Сьогодні Україна потребує суттєвого збільшення оборонного бюджету, розгортання виробництва боєприпасів, створення механізмів/споруд надійного захисту критично важливої інфраструктури – енергетики, зв'язку, транспорту.

Як цього досягнути? За рахунок збільшення податків? Сумнівно. В умовах війни держава має нарешті покласти край корупції, хабарництву і крадіжкам.

28 квітня 2022 року нідерландська журналістка проекту Nieuwsuur телеканалу NOS Mariëlle Tweebeeke в розмові з Володимиром Зеленським сказала, що «корупція в Україні досі існує, і війна не змінила цього».

Зеленський не приховував свого обурення і вирішив у своєму стилі уточнити:

– Ви констатуєте зараз це? Ви констатуєте зараз проблеми корупції в Україні? Ви колись тут жили? Ви коли-небудь тут жили? Моє питання: чи ви тут жили в Україні?

– Ні, – відповіла журналістка і поцікавилась, чи хоче президент виконати всі вимоги задля вступу України до ЄС?

– Ні-ні, моє питання до Вас інше було, Маріелло, – глава держави заповзявся закрити незручну для себе тему.

– Моє питання: чи Ви тут жили, в Україні? Ні. Як Ви можете говорити про те, що зараз в Україні корупція? Як так можна?»

Далі Зеленський «перевів стрілки», погодившись, що в Україні є проблеми: «Так, є проблеми. Проблеми є в багатьох країнах і в тому числі багатьох країнах Європейського Союзу. І я розумію, що там деякі речі, деякі реформи ще треба, і ми це хочемо зробити. І, до речі, не для Європейського Союзу, а самі для себе. На це потрібен час».

Журналістка зауважила, що це може тривати десятиліттями, якщо взагалі коли-небудь станеться.

«Звідки ви знаєте? Просто цікаво. Ви все знаєте, Маріелло? Чому Ви мене не попередили?» – запитав, посміхаючись, Зеленський.

Минуло два роки.

- «Корупціонери заробляють більше, ніж усі прибутки бізнесу разом, – вони сильніші і бізнес тікає»;
- «Макаронна справа» Висоцького. Скелети у шафі нового шефа Мінагро»;
- «Національне меморіальне військове кладовище: корупціонери хочуть красти навіть у мертвих»;
- «То хто ж зриває мобілізацію? Сім полковників ТЦК одягнули мундир підозрюваних»;
- «Звідки 4,7 млн у багажнику бухгалтерки Глиняної»;
- «Скандал з розкраданням мільйонів на відновлення Охматдиту набирає обертів»;
- «Факти та висновки з розслідування Бігус.Інфо щодо витоків у справі кураторів «Великого будівництва» Голика, Біркадзе та співробітників НАБУ Углави і Полюги»;
- «Заступницю прокурора Запорізької області зловили на хабарі – НАБУ»

Це лише деякі заголовки матеріалів журналістських розслідувань. Бо тільки одного дня, 4 жовтня 2024 року, вигулькнула нова порція скандальної інформації:

«Державне бюро розслідувань викрило керівницю Хмельницького обласного центру медико-соціальної експертизи (МСЕК) Тетяну Крупу на незаконному збагаченні. Під час обшуків у її родині знайшли лише готівкою майже $6 млн. Також за кордоном у власності родини перебуває нерухоме майно в Австрії, Іспанії та Туреччині. На валютних закордонних рахунках родина також «накопичила» майже $2,3 млн»; «На Харківщині викрили велику схему ухилення від мобілізації: затримано 13 медичних посадовців… Правоохоронці провели 89 обшуків у рамках розслідування, під час яких вилучили документи, чорнові записи, мобільні телефони, комп'ютерну техніку, а також понад 500 тисяч доларів, майже 80 тисяч євро, понад 1 мільйон гривень та російські рублі»; «Вилучено підроблених печаток і штампів: СБУ викрила ділків, які заробили на ухилянтах понад 40 млн грн».

Корупціонерів начебто викривають. Однак складається враження, що правоохоронна система злочинців не карає. Якщо боротьбу за виживання нації, за порятунок держави програємо, то програємо через корупціонерів, зрадників, «кротів», які опинились біля владної годівнички.

Справді. Цинізм влади зашкалює, коли мова заходить про будівництво фортифікаційних споруд, про «Велике будівництво», про реформу системи оподаткування, про реформу судову і правоохоронну…

Цьогоріч, 1 жовтня, у День захисників і захисниць України Георгій Тука, громадський діяч, волонтер, колишній заступник міністра з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб, розповів на телеканалі «Прямий» про кричущий випадок на фронті: упродовж 47 діб наш підрозділ перебував «на нулі» без підвозу їжі, без води. Чи хтось відповів за таке нечуване головотяпство, бездарність та цинізм Тука не повідомив.

Важкі часи народжують сильних людей, які створюють легкі часи, які народжують слабких людей, які створюють важкі часи. Так в історії людства було завжди.

Згадаймо пораду сильної жінки Голди Меїр: «Якщо ви прагнете побудувати ту країну, куди будуть повертатися її сини та доньки, якщо ви хочете побудувати країну з якою будуть виїжджати лише у сезон відпусток, якщо ви хочете побудувати країну, у якій не буде страху за майбутнє, то зробіть усього два кроки: прирівняйте корупцію до державної зради, а корупціонерів до зрадників, до сьомого коліна».

Чи очільник Української держави наважився зробити ці два кроки? Чи прирівняно корупцію до держзради? Чи урядовці усвідомили, що високий рівень оподаткування призводить до тінізації економіки?

Питання риторичні.

Автор: Олег К. РОМАНЧУК, PhD

Джерело: «Аргумент»

Теги: Корупция | Корупція | Крупа Татьяна | Крупа Владимир | Крупа Александр | МСЕК | Законопроект | Податки | Налоги | Экономика | Економіка

Аліна Кравченко
ЖУРНАЛІСТ, ОГЛЯДАЧ

07 жовтня 2024 г., 15:56 | Перегляди: 3792 | Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Важливі новини

19.05.2026 Мільярди на крові під маскою меценатства: як власник «Трухи» Володимир Литвин легалізує дубайські ка... #Труха #Аваков #Urban One

13.05.2026 Розшукуваний бізнесмен Борис Ушерович через кіпрсько-іспанський ландромат... #РЖД #Кипр #Кіпр

ЦЕНЗУРА — ЯК ОБІЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини

По даті | По переглядам | По коментарям

- 18:07 Справжнє містобудівне планування: головний архітектор Франківська Мусіловський за ніч «звів» 2 мільйони застави та вийшов із СІЗО
- 17:55 Екснардеп Юрій Береза закликав заборонити високопосадовцям обіймати посади, якщо їхні діти ховаються за кордоном
- 17:50 На Мальті прогримів потужний вибух на фабриці феєрверків: госпіталізовано двох чоловіків, пошкоджено навколишні будинки
- 17:44 Керівника Львівської обласної прокуратури Миколу Мерета та його заступників звинувачують у шантажі місцевих забудовників
- 17:38 Заступнику голови Солонківської громади Миколі Пущаку оголосили підозру через ДТП із потерпілим на трасі «Київ-Чоп»
- Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
- 17:33 НАБУ і САП оголосили нову підозру екзаступнику міністра інфраструктури Василю Лозинському у справі про зловживання
- 17:28 «Екссмотрящий» за Київрадою Денис Комарницький особисто зустрічає VIP-гостей у власному 5-зірковому готелі у Словенії
- 17:22 Очільнику Служби відновлення Львівщини Олегу Березі оголосили підозру через нецільове використання 94 мільйонів
- 17:16 Експеримент із ШІ: Симуляція «світу під управлінням нейромереж» завершилась хаосом і крахом цивілізацій
- 17:10 «Засуджуємо одне, а робимо те саме»: у Раді прокоментували мовне рішення Полтавської міськради
- 17:04 Від нарощування вій — до мобілізації: в одеському ТЦК впізнали відомого місцевого б'юті-майстра
- 16:58 «В усьому винен ретроградний Меркурій»: «ворожка Єрмака» Вероніка "Феншуй" знайшла астрологічну причину зливів у справі Міндича
- 16:52 В Одесі стався конфлікт між цивільними, ТЦК та поліцією під час мобілізації
- 16:48 На півдні Одещини росіяни обстріляли лікарню та пологове відділення: там перебували жінки з немовлятами
- 16:42 Нікол Пашинян заявив про відсутність підстав для референдуму щодо вибору між ЄС та ЄАЕС
- 16:37 Новий історичний максимум: НБУ підвищив офіційний курс долара до 44,30 гривні
- 16:32 Іран виходить із переговорів зі США та оголошує про повне блокування Ормузької протоки
- 16:27 **Ситуація на фронті: від початку доби росіяни здійснили 62 штурми, найзапекліші бої тривають на Покровському напрямку**
- 16:21 Омбудсмен Дмитро Лубінець розкритикував реформу ТЦК та заявив про системні порушення прав громадян
- 16:15 На Харківщині посадовців ТЦК затримали на хабарі: за 250 тисяч гривень обіцяли службу в тилу
- 16:10 Директор TeleTrade та шахрай Сергій Сароян зачищає інтернет від згадок про пограбування українських інвесторів та доказів фінансового терору
- 16:04 Новоплатонівка під контролем ЗСУ: 115-та бригада зачистила селище від російської піхоти

Теги новин

COVID-19 агрессия России Атака Війна Война ВСУ Вторжение Дональд Трамп Донбасс ДТП Зеленский ЗСУ Киев Київ коронавирус Коррупция Напад Росії на Україну Нападение России на Украину оккупанты окупанти Порошенко Путин Росія Россия СБУ США Украина Україна ЧП Эпидемия коронавируса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал

Реклама на сайті • Наші партнери

Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.